

(Около онова врѣмя въ Англичѣ направили важныя открытія въ механикѣ-тѣ, които много помогнали да напредне европейска-та промишленность. Най-забѣлжительно отъ тѣя открытія е парна-та машина на Джемса Уатта; той былъ сынъ на единъ търговецъ — механикъ. Уаттъ испыталъ силѣ-тѣ на парѣ-тѣ, що ся вдига кога ври вода, и измыслилъ парнѣ направѣ за всякакви работы на фабрики-ты. А въ XIX вѣкѣ съ парнѣ-тѣ силѣ направили да вървятъ корабіе пароплуви по водѣ и желѣзны кола по сухо.

Възвышение на Пруссіѣ. Въ вторѣ-тѣ половинѣ на XVII вѣкѣ отъ вторы-ты германскы дръжавы ся възвысила пруссія, която отпослѣ много заминѣла Австриѣ.

Пруско-то царство станѣло отъ Бранденбургско-то курфиршество и отъ Пруско-то херцогство. Въ врѣмя-то на реформациѣ-тѣ Лютеровѣ Прускый духовнически ордень ся прѣобърнѣлъ на свѣтско владѣние. Главатарѣ-тѣ на тоя Орденъ *Албрехтъ* въвелъ въ Пруссіѣ реформация-та, и станѣлъ херцогъ (1525 г.). Подиръ сто години, мъжскый родъ на Албрехта ся довършилъ, та Пруско-то херцогство по наследство прѣминѣло у бранденбургскы-ты курфирсты (отъ рода на *Хохенцолерны-цы*). Основатель на прусско-то царство былъ *Фридрихъ Вилхелмъ*, когото прѣкорвали «великый курфирстъ» (1640—1688 год.). Тоя умный и работливый царъ много залѣгалъ за добро-то на отечество-то си: той правилъ фабрики, пѣтища и вады, отварялъ училища, и др. Великый курфирстъ най-много глѣдалъ да нагласи рядовнѣ войскѣ. Той былъ заедно съ Германскѣ-тѣ дръжавѣ въ войнѣ-тѣ съ Людовика XIV, който повдигнѣлъ срѣщо него Шведы-ты. Шведи-ти налетѣли на Бранденбургско-то курфиршетство; нѣ Фридрихъ Вилхелмъ ги разбилъ добрѣ при Фербелинѣ (1675 год.). Шведи-ти слѣдъ Густава Адолфа станѣли силенъ народъ въ сѣвероисточнѣ Европѣ; нѣ Пруссія призела отъ тѣхъ нѣколко земи въ Помераниѣ, та